

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

พุทธศักราช ๒๕๔๐

ระบบศาลและกระบวนการยุติธรรม

รวบรวมโดย

คณิน บุญสุวรรณ

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY

3961131052

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

พุทธศักราช ๒๕๔๐

ระบบศาลและกระบวนการยุติธรรม

รวบรวมโดย

คณิน บุญสุวรรณ

ระบบศาลและกระบวนการยุติธรรม

สารบัญ

หน้า

ระบบศาลและกระบวนการยุติธรรม

๑. การรับรองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
ตามมาตรา ๔ ๑
๒. การยืนยันความเป็นกฎหมายสูงสุด
ของรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๖ ๑
๓. การรับรองสิทธิทางศาลหรือยกขึ้น
เป็นข้อต่อสู้คดีในศาล กรณีถูกละเมิด
ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือสิทธิเสรีภาพ
ตามมาตรา ๒๘ ๒
๔. การรับโทษทางอาญาของบุคคล
ตามมาตรา ๓๒ ๒
๕. การกำหนดให้ต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่า
ผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด
ตามมาตรา ๓๓ ๓

๖. การรับรองสิทธิของบุคคลที่จะฟ้อง
หน่วยราชการหรือหน่วยงานของรัฐ
ตามมาตรา ๖๒ ๓
๗. การรับรองสิทธิของบุคคลที่จะยื่น
คำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย
สั่งการให้เลิกการกระทำอันเป็นการล้มล้าง
การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี
พระมหากษัตริย์เป็นประมุข หรือเพื่อ
ยึดอำนาจการปกครองประเทศโดยวิถีทาง
นอกรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๖๓ ๔
๘. ศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครองมีอำนาจ
พิจารณาวินิจฉัยกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดิน
ของรัฐสภาเห็นว่ามีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วย
รัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมาย
กฎ ข้อบังคับ หรือการกระทำของบุคคล
ตามมาตรา ๑๙๘ ๕
๙. อำนาจการพิจารณาพิพากษาอรรถคดี
ของศาล ตามมาตรา ๒๓๓ ๖

๑๐. การจัดตั้งศาลโดยพระราชบัญญัติ
ตามมาตรา ๒๓๔ ๖
๑๑. ข้อห้ามในการบัญญัติกฎหมาย
เพื่อเปลี่ยนแปลงแก้ไขกฎหมายว่าด้วย
ธรรมนูญศาล หรือวิธีพิจารณา
ตามมาตรา ๒๓๕ ๗
๑๒. การนั่งพิจารณาคดีของศาล ตามมาตรา ๒๓๖ ๗
๑๓. หลักเกณฑ์และข้อห้ามในการจับ
และคุมขังบุคคลในคดีอาญา ตามมาตรา ๒๓๗ ๗
๑๔. หลักเกณฑ์และข้อห้ามในการค้น
ในที่รโหฐาน ตามมาตรา ๒๓๘..... ๙
๑๕. หลักเกณฑ์การพิจารณาคำขอประกัน
ผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา
ตามมาตรา ๒๓๙..... ๙
๑๖. สิทธิการร้องต่อศาลที่มีอำนาจ
พิจารณาคดีว่าการคุมขังเป็นการมิชอบ
ด้วยกฎหมาย ตามมาตรา ๒๔๐..... ๑๐

๑๗. สิทธิของผู้ต้องหาหรือจำเลย
ในคดีอาญาในเรื่องการสอบสวน
หรือพิจารณาคดี และสิทธิของผู้เสียหาย
หรือผู้ต้องหาที่จะขอทราบเหตุผลในคดี
อาญาที่พนักงานอัยการมีคำสั่งเด็ดขาด
ไม่ฟ้อง ตามมาตรา ๒๔๑ ๑๑
๑๘. การให้รัฐจัดหาทนายความให้ผู้ต้องหา
หรือจำเลยในคดีอาญาที่ยากจน
ตามมาตรา ๒๔๒ ๑๒
๑๙. สิทธิของบุคคลที่จะไม่ให้ถ้อยคำเป็น
ปฏิปักษ์ต่อตนเอง ตามมาตรา ๒๔๓ ๑๒
๒๐. การคุ้มครองและการปฏิบัติที่เหมาะสม
รวมทั้งการจ่าย ค่าตอบแทนแก่พยาน
ในคดีอาญา ตามมาตรา ๒๔๔ ๑๓
๒๑. การคุ้มครองและการปฏิบัติที่เหมาะสม
รวมทั้งการจ่ายค่าตอบแทนแก่ผู้เสียหาย
ในคดีอาญา ตามมาตรา ๒๔๕ ๑๓

๒๒. การจ่ายค่าทดแทน ค่าใช้จ่ายและ
 คินสิทธิที่เสียไปให้แก่จำเลยในคดีอาญา
 ซึ่งถูกคุมขังและศาลพิจารณาว่ามีได้เป็น
 ผู้กระทำความผิด ตามมาตรา ๒๔๖ ๑๔
๒๓. การจ่ายค่าทดแทน ค่าใช้จ่ายและ
 คินสิทธิที่เสียไปแก่ผู้ต้องโทษตาม
 คำพิพากษา ซึ่งมีการรื้อฟื้นคดี แล้วศาล
 พิพากษาใหม่ว่ามีได้เป็นผู้กระทำความผิด
 ตามมาตรา ๒๔๗ ๑๔
๒๔. การวินิจฉัยชี้ขาดกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับ
 อำนาจหน้าที่ระหว่างศาลยุติธรรมและ
 ศาลอื่น ตามมาตรา ๒๔๘ ๑๖
๒๕. ความมีอิสระในการพิจารณาพิพากษา
 วรรรคดีของ ผู้พิพากษาและตุลาการ
 ตามมาตรา ๒๔๙ ๑๖
๒๖. การแต่งตั้งและการพ้นจากตำแหน่ง
 ของผู้พิพากษาและตุลาการ รวมทั้งอำนาจ
 พิพากษาคดีของศาลต่าง ๆ
 ตามมาตรา ๒๕๑ ๑๗

๒๗. การห้ามดำรงตำแหน่งกรรมการ
 ในคณะกรรมการตุลาการเกินกว่าหนึ่ง
 ศาลในเวลาเดียวกันตามมาตรา ๒๕๔.....๑๘
๒๘. องค์ประกอบและที่มาของศาล
 รัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๒๕๕.....๑๘
- ๒๙ การสรรหาและการเลือกตุลาการ
 ศาลรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๒๕๗.....๒๐
๓๐. วาระการดำรงตำแหน่งของประธาน
 ศาลรัฐธรรมนูญ และตุลาการศาล
 รัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๒๕๙..... ๒๒
๓๑. อำนาจของศาลรัฐธรรมนูญใน
 การวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติ หรือร่าง
 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใด
 ที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้วมีข้อความ
 ขัดหรือแย้งต่อ รัฐธรรมนูญหรือไม่
 ตามมาตรา ๒๖๒..... ๒๓

๓๒. อำนาจของศาลรัฐธรรมนูญในการ
วินิจฉัยว่าร่างข้อบังคับการประชุมสภา
ที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว มีข้อความ
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่
ตามมาตรา ๒๖๓.....๒๖
๓๓. อำนาจของศาลรัฐธรรมนูญในการวินิจฉัย
ว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดขัดหรือแย้ง
ต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ ตามมาตรา ๒๖๔.....๒๖
๓๔. การปฏิบัติหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญ
ตามมาตรา ๒๖๕.....๒๗
๓๕. อำนาจของศาลรัฐธรรมนูญในการ
วินิจฉัยกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจ
หน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ
ตามมาตรา ๒๖๖..... ๒๘
๓๖. องค์กรคณะของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
ตามมาตรา ๒๖๗..... ๒๘
๓๗. ผลที่ผูกพันและเป็นเด็ดขาดของ
คำวินิจฉัยของศาล รัฐธรรมนูญ
ตามมาตรา ๒๖๘.....๒๙

๓๘. วิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ
ตามมาตรา ๒๖๙.....๒๙
๓๙. หน่วยธุรการของศาลรัฐธรรมนูญ
ที่เป็นอิสระ ตามมาตรา ๒๗๐.....๓๐
๔๐. อำนาจพิจารณาพิพากษาคดีทั้งปวง
ของศาลยุติธรรม ตามมาตรา ๒๗๑.....๓๑
๔๑. ชั้นศาลของศาลยุติธรรมและแผนก
คดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
ตามมาตรา ๒๗๒.....๓๑
๔๒. การแต่งตั้งและการให้ผู้พิพากษา
ในศาลยุติธรรมพ้นจากตำแหน่ง
ตามมาตรา ๒๗๓..... ๓๒
๔๓. องค์ประกอบของคณะกรรมการ
ตุลาการศาลยุติธรรม ตามมาตรา ๒๗๔..... ๓๓
๔๔. หน่วยธุรการของศาลยุติธรรมที่เป็นอิสระ
ตามมาตรา ๒๗๕..... ๓๔
๔๕. อำนาจพิจารณาพิพากษาคดีของ
ศาลปกครอง ตามมาตรา ๒๗๖..... ๓๔

๔๖. การแต่งตั้งและการให้ตุลาการในศาล
ปกครองพ้นจากตำแหน่ง
ตามมาตรา ๒๗๗ ๓๕
๔๗. การแต่งตั้งประธานศาลปกครองสูงสุด
ตามมาตรา ๒๗๘ ๓๖
๔๘. องค์ประกอบของคณะกรรมการ
ตุลาการศาลปกครอง ตามมาตรา ๒๗๙ ๓๗
๔๙. หน่วยธุรการของศาลปกครองที่เป็นอิสระ
ตามมาตรา ๒๘๐ ๓๗
๕๐. อำนาจของศาลทหาร การแต่งตั้งและ
การให้ตุลาการศาลทหารพ้นจาก
ตำแหน่ง ตามมาตรา ๒๘๑ ๓๘
๕๑. ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาด
กรณีที่คณะกรรมการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตรวจสอบ
พบว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดจงใจ

ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและ
หนี้สินอันเป็นเท็จ ซึ่งมีผลทำให้ต้อง
พ้นจากตำแหน่งและต้องห้ามมิให้ดำรง
ตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลาห้าปี

ตามมาตรา ๒๙๕.....๓๘

๕๒. การดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรง

ตำแหน่งทางการเมือง ตามมาตรา ๓๐๘๓๘

๕๓. การพิจารณาคดีของศาลฎีกาแผนก

คดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทาง

การเมือง ตามมาตรา ๓๑๐.....๔๐

๕๔. การพิพากษาและการวินิจฉัยคดี

ในศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรง

ตำแหน่งทางการเมือง ตามมาตรา ๓๑๑๔๑

ระบบศาลและกระบวนการยุติธรรม

๑. การรับรองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ตามมาตรา ๔

“มาตรา ๔ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพของบุคคล ย่อมได้รับความคุ้มครอง”

๒. การยืนยันความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนุญตามมาตรา ๖

“มาตรา ๖ รัฐธรรมนุญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนุญนี้ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้”

๓. การรับรองสิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลกรณีถูกละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือสิทธิเสรีภาพตามมาตรา ๒๘

“มาตรา ๒๘ บุคคลย่อมอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน

บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้ สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้”

๔. การรับโทษทางอาญาของบุคคล ตามมาตรา ๓๒

“มาตรา ๓๒ บุคคลจะไม่ต้องรับโทษอาญา เว้นแต่จะได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาทีกระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่บุคคลนั้นจะหนักกว่าโทษที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาทีกระทำความผิดมิได้”

๕. การกำหนดให้ต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือ
จำเลยไม่มีความผิด ตามมาตรา ๓๓

“มาตรา ๓๓ ในคดีอาญา ต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้
ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด

ก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้
กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำ
ความผิดมิได้”

๖. การรับรองสิทธิของบุคคลที่จะฟ้องหน่วยราชการหรือ
หน่วยงานของรัฐ ตามมาตรา ๖๒

“มาตรา ๖๒ สิทธิของบุคคลที่จะฟ้องหน่วยราชการ
หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่น
ของรัฐ ที่เป็นนิติบุคคล ให้รับผิดเนื่องจากการกระทำหรือการ
ละเว้นการกระทำของข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วย
งานนั้น ย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

๗. การรับรองสิทธิของบุคคลที่จะยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำอันเป็นการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข หรือเพื่อยึดอำนาจการปกครองประเทศโดยวิถีทางนอกรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๖๓

“มาตรา ๖๓ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้รู้เห็นการกระทำดังกล่าวย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงและยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้”

๘. ศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครองมีอำนาจพิจารณา
วินิจฉัยกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเห็นว่ามีปัญหา
เกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่ง
กฎหมาย กฎ ข้อบังคับ หรือการกระทำของบุคคล
ตามมาตรา ๑๙๘

“มาตรา ๑๙๘ ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา
เห็นว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ หรือการกระทำใด
ของบุคคลใดตามมาตรา ๑๙๗ (๑) มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบ
ด้วยรัฐธรรมนูญ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเสนอเรื่อง
พร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครองเพื่อพิจารณา
วินิจฉัย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐ
ธรรมนูญ หรือกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลปกครอง แล้ว
แต่กรณี

ให้ศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครอง แล้วแต่กรณี
พิจารณาวินิจฉัยเรื่อง que ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเสนอตาม
วรรคหนึ่งโดยไม่ชักช้า”

๙. อำนาจการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีของศาล
ตามมาตรา ๒๓๓

“มาตรา ๒๓๓ การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีเป็น
อำนาจของศาลซึ่งต้องดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ ตาม
กฎหมาย และในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์”

๑๐. การจัดตั้งศาลโดยพระราชบัญญัติ ตามมาตรา ๒๓๔

“มาตรา ๒๓๔ บรรดาศาลทั้งหลายจะตั้งขึ้นได้ก็แต่
โดยพระราชบัญญัติ

การตั้งศาลขึ้นใหม่เพื่อพิจารณาพิพากษาคดีใดคดี
หนึ่งหรือคดีที่มีข้อหาฐานใดฐานหนึ่งโดยเฉพาะแทนศาลที่มี
อยู่ตามกฎหมายสำหรับพิจารณาพิพากษาคดีนั้น จะกระทำมิ
ได้”

๑๑. ข้อห้ามในการบัญญัติกฎหมายเพื่อเปลี่ยนแปลงแก้ไขกฎหมายว่าด้วยธรรมนูญศาล หรือวิธีพิจารณาตามมาตรา ๒๓๕

“มาตรา ๒๓๕ การบัญญัติกฎหมายให้มีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยธรรมนูญศาล หรือวิธีพิจารณาเพื่อใช้แก่คดีใดคดีหนึ่งโดยเฉพาะ จะกระทำมิได้”

๑๒. การนั่งพิจารณาคดีของศาล ตามมาตรา ๒๓๖

“มาตรา ๒๓๖ การนั่งพิจารณาคดีของศาลต้องมีผู้พิพากษาหรือตุลาการครบองค์คณะ และผู้พิพากษาหรือตุลาการซึ่งมิได้นั่งพิจารณาคดีใด จะทำคำพิพากษาหรือคำวินิจฉัยคดีนั้นมิได้ เว้นแต่มีเหตุสุดวิสัยหรือมีเหตุจำเป็นอื่นอันมีอาจกล่าวล่วงได้ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

๑๓. หลักเกณฑ์และข้อห้ามในการจับและคุมขังบุคคลในคดีอาญา ตามมาตรา ๒๓๗

“มาตรา ๒๓๗ ในคดีอาญา การจับและคุมขัง

บุคคลใด จะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาล หรือผู้นั้นได้กระทำความผิดซึ่งหน้า หรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่น ให้จับได้โดยไม่มีหมายตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยผู้ถูกจับ จะต้องได้รับการแจ้งข้อกล่าวหาและรายละเอียดแห่งการจับ โดยไม่ชักช้า กับจะต้องได้รับโอกาสแจ้งให้ญาติหรือผู้ซึ่งผู้ถูกจับไว้วางใจทราบในโอกาสแรก และผู้ถูกจับซึ่งยังถูกควบคุมอยู่ ต้องถูกนำตัวไปศาลภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ผู้ถูกจับถูกนำตัวไปถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวน เพื่อศาลพิจารณาว่ามีเหตุที่จะขังผู้ถูกจับไว้ตามกฎหมายหรือไม่ เว้นแต่มีเหตุสุดวิสัยหรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

หมายจับหรือหมายขังบุคคลจะออกได้ต่อเมื่อ

(๑) มีหลักฐานตามสมควรว่าผู้นั้นน่าจะได้กระทำความผิดอาญาร้ายแรงที่มีอัตราโทษตามที่กฎหมายบัญญัติ หรือ

(๒) มีหลักฐานตามสมควรว่าผู้นั้นน่าจะได้กระทำความผิดอาญา และมีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้นั้นจะหลบหนี หรือจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน หรือก่อเหตุอันตรายประการ

อื่นด้วย"

๑๔. หลักเกณฑ์และข้อห้ามในการค้ำในทีรโหรานตามมาตรา ๒๓๘

"มาตรา ๒๓๘ ในคดีอาญา การค้ำในทีรโหรานจะกระทำมิได้ เว้นแต่จะมีคำสั่งหรือหมายของศาล หรือมีเหตุให้ค้ำได้โดยไม่ต้องมีคำสั่งหรือหมายของศาล ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ"

๑๕. หลักเกณฑ์การพิจารณาคำขอประกันผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา ตามมาตรา ๒๓๙

"มาตรา ๒๓๙ คำขอประกันผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาต้องได้รับการพิจารณาอย่างรวดเร็ว และจะเรียกหลักประกันจนเกินควรแก่กรณีมิได้ การไม่ให้ประกันต้องอาศัยเหตุตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะในกฎหมาย และต้องแจ้งเหตุผลให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยทราบโดยเร็ว

สิทธิที่จะอุทธรณ์คัดค้านการไม่ให้ประกัน ย่อมได้รับความคุ้มครองตามที่กฎหมายบัญญัติ

บุคคลผู้ถูกควบคุม คุมขัง หรือจำคุก ย่อมมีสิทธิพบและ

ปรึกษาทนายความเป็นการเฉพาะตัว และมีสิทธิได้รับการเยี่ยมตามสมควร”

๑๖. สิทธิการร้องต่อศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีว่าการคุมขังเป็นการมิชอบด้วยกฎหมาย ตามมาตรา ๒๔๐

“มาตรา ๒๔๐ ในกรณีที่มีการคุมขังตัวบุคคลในคดีอาญาหรือในกรณีอื่นใด ผู้ถูกคุมขังเอง พนักงานอัยการ หรือบุคคลอื่นใดเพื่อประโยชน์ของผู้ถูกคุมขัง มีสิทธิร้องต่อศาลท้องถิ่นที่มีอำนาจพิจารณาคดีอาญาว่าการคุมขังเป็นการมิชอบด้วยกฎหมาย เมื่อมีคำร้องเช่นว่านี้ ให้ศาลดำเนินการได้ส่วนฝ่ายเดียวโดยด่วน ถ้าเห็นว่าคำร้องนั้นมีมูล ศาลมีอำนาจสั่งผู้คุมขังให้นำตัวผู้ถูกคุมขังมาศาลโดยพลัน และถ้าผู้คุมขังแสดงให้เป็นที่ยพอใจของศาลไม่ได้ว่าการคุมขังเป็นการชอบด้วยกฎหมาย ให้ศาลสั่งปล่อยตัวผู้ถูกคุมขังไปทันที”

๑๗. สิทธิของผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาในเรื่องการสอบสวนหรือพิจารณาคดี และสิทธิของผู้เสียหายหรือผู้ต้องหาที่จะขอทราบเหตุผลในคดีอาญาที่พนักงานอัยการมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้อง ตามมาตรา ๒๔๑

“มาตรา ๒๔๑ ในคดีอาญา ผู้ต้องหาหรือจำเลยย่อมมีสิทธิได้รับการสอบสวนหรือการพิจารณาคดีด้วยความรวดเร็ว ต่อเนื่อง และเป็นธรรม

ในชั้นสอบสวน ผู้ต้องหา^๑มีสิทธิให้ทนายความหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจเข้าฟังการสอบปากคำตนได้

ผู้เสียหายหรือจำเลยในคดีอาญาย่อมมีสิทธิตรวจหรือคัดสำเนาคำให้การของตนในชั้นสอบสวนหรือเอกสารประกอบคำให้การของตน เมื่อพนักงานอัยการได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลแล้ว ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

ในคดีอาญาที่พนักงานอัยการมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องแล้ว ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา หรือผู้มีส่วนได้เสีย ย่อมมีสิทธิขอทราบสรุปพยานหลักฐานพร้อมความเห็นของพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการในการสั่งคดี ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ’

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY

3961131052

๑๘. การให้รัฐจัดหาหนายความให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาที่ยากจน ตามมาตรา ๒๔๒

“มาตรา ๒๔๒ ผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาย่อมมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือจากรัฐด้วยการจัดหาหนายความให้ตามที่กฎหมายบัญญัติ ในกรณีที่ผู้ถูกควบคุมหรือคุมขังไม่อาจจัดหาหนายความได้ รัฐต้องให้ความช่วยเหลือโดยจัดหาหนายความให้โดยเร็ว

ในคดีแพ่ง บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมายจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ”

๑๙. สิทธิของบุคคลที่จะไม่ให้ถ้อยคำเป็นปฏิปักษ์ต่อตนเอง ตามมาตรา ๒๔๓

“มาตรา ๒๔๓ บุคคลย่อมมีสิทธิไม่ให้ถ้อยคำเป็นปฏิปักษ์ต่อตนเองอันอาจทำให้ตนถูกฟ้องคดีอาญา

ถ้อยคำของบุคคลซึ่งเกิดจากการจูงใจ มีคำมั่นสัญญา ชูเชิญ หลอกลวง ถูกทรมาน ใช้กำลังบังคับ หรือกระทำโดยมิชอบประการใด ๆ ไม่อาจรับฟังเป็นพยานหลักฐานได้”

๒๐. การคุ้มครองและการปฏิบัติที่เหมาะสมรวมทั้งการจ่ายค่าตอบแทนแก่พยานในคดีอาญา ตามมาตรา ๒๔๔

“มาตรา ๒๔๔ บุคคลซึ่งเป็นพยานในคดีอาญามีสิทธิได้รับความคุ้มครอง การปฏิบัติที่เหมาะสม และค่าตอบแทนที่จำเป็นและสมควรจากรัฐ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

๒๑. การคุ้มครองและการปฏิบัติที่เหมาะสมรวมทั้งการจ่ายค่าตอบแทนแก่ผู้เสียหายในคดีอาญา ตามมาตรา ๒๔๕

“มาตรา ๒๔๕ บุคคลซึ่งเป็นผู้เสียหายในคดีอาญามีสิทธิได้รับความคุ้มครอง การปฏิบัติที่เหมาะสม และค่าตอบแทนที่จำเป็นและสมควรจากรัฐ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

บุคคลใดได้รับความเสียหายถึงแก่ชีวิตหรือแก่ร่างกายหรือจิตใจเนื่องจากการกระทำความผิดอาญาของผู้อื่นโดยตนมิได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดนั้น และไม่มีโอกาสได้รับการบรรเทาความเสียหายโดยทางอื่น บุคคลนั้นหรือทายาทย่อมมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือจากรัฐ ทั้งนี้ ตามเงื่อนไขและวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ”

๒๒. การจ่ายค่าทดแทน ค่าใช้จ่ายและคืนสิทธิที่เสียไปให้แก่จำเลยในคดีอาญาซึ่งถูกคุมขังและศาลพิจารณาว่ามีได้เป็นผู้กระทำความผิด ตามมาตรา ๒๔๖

“มาตรา ๒๔๖ บุคคลใดตกเป็นจำเลยในคดีอาญา และถูกคุมขังระหว่างการพิจารณาคดี หากปรากฏตามคำพิพากษาอันถึงที่สุดในคดีนั้นว่าข้อเท็จจริงฟังเป็นยุติว่าจำเลยมิได้เป็นผู้กระทำความผิด หรือการกระทำของจำเลยไม่มีความผิด บุคคลนั้นย่อมมีสิทธิได้รับค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายตามสมควร ตลอดจนบรรดาสีทธิที่เสียไปเพราะการนั้นคืน ทั้งนี้ ตามเงื่อนไขและวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ”

๒๓. การจ่ายค่าทดแทน ค่าใช้จ่ายและคืนสิทธิที่เสียไปแก่ผู้ต้องโทษตามคำพิพากษา ซึ่งมีการรื้อฟื้นคดี แล้วศาลพิพากษาใหม่ว่ามีได้เป็นผู้กระทำความผิด ตามมาตรา ๒๔๗

“มาตรา ๒๔๗ บุคคลใดต้องรับโทษอาญาโดยคำพิพากษาอันถึงที่สุด บุคคลนั้น ผู้มีส่วนได้เสีย หรือพนักงานอัยการ อาจร้องขอให้มีการรื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่ได้ และหากปรากฏตามคำพิพากษาของศาลที่รื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณา

ใหม่ว่าคุณคนนั้นมิได้เป็นผู้กระทำความผิด บุคคลนั้นหรือ
ทายาทย่อมมีสิทธิได้รับค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายตามสมควร
ตลอดจนบรรดาสิทธิที่เสียไปเพราะผลแห่งคำพิพากษานั้นคืน
ทั้งนี้ ตามเงื่อนไขและวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ"

๒๔. การวินิจฉัยชี้ขาดกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลยุติธรรมและศาลอื่น ตามมาตรา ๒๔๘

“มาตรา ๒๔๘ ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลทหาร หรือศาลอื่น ให้พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดโดยคณะกรรมการคณะหนึ่งซึ่งประกอบด้วยประธานศาลฎีกาเป็นประธาน ประธานศาลปกครองสูงสุด ประธานศาลอื่น และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นอีกไม่เกินสี่คนตามที่กฎหมายบัญญัติ เป็นกรรมการ

หลักเกณฑ์การเสนอปัญหาตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ”

๒๕. ความมีอิสระในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีของผู้พิพากษาและตุลาการ ตามมาตรา ๒๔๙

“มาตรา ๒๔๙ ผู้พิพากษาและตุลาการมีอิสระในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย

การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีของผู้พิพากษาและตุลาการไม่อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาตามลำดับชั้น

การย้ายสำนวนคดีให้ผู้พิพากษาและตุลาการ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายบัญญัติ

การเรียกคืนสำนวนคดีหรือการโอนสำนวนคดี จะกระทำมิได้ เว้นแต่เป็นกรณีที่จะกระทบกระเทือนต่อความยุติธรรมในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดี

การโยกย้ายผู้พิพากษาและตุลาการโดยไม่ได้รับความยินยอมจากผู้พิพากษาและตุลาการนั้น จะกระทำมิได้ เว้นแต่เป็นการโยกย้ายตามวาระตามที่กฎหมายบัญญัติ เป็นการเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น เป็นกรณีที่อยู่ในระหว่างถูกดำเนินการทางวินัย หรือตกเป็นจำเลยในคดีอาญา"

๒๖. การแต่งตั้งและการพ้นจากตำแหน่งของผู้พิพากษาและตุลาการ รวมทั้งอำนาจพิพากษาคดีของศาลต่าง ๆ ตามมาตรา ๒๕๑

"มาตรา ๒๕๑ พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งผู้พิพากษาและตุลาการและทรงให้พ้นจากตำแหน่ง เว้นแต่กรณี queพ้นจากตำแหน่งเพราะความตาย

การแต่งตั้งและการให้ผู้พิพากษาและตุลาการในศาลอื่นนอกจากศาลรัฐธรรมนูญ ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง และศาลทหาร พ้นจากตำแหน่ง ตลอดจนอำนาจพิพากษาคดีและวิธีพิจารณาของศาลดังกล่าว ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลนั้น"

๒๗. การห้ามดำรงตำแหน่งกรรมการในคณะกรรมการตุลาการเกินกว่าหนึ่งศาลในเวลาเดียวกันตามมาตรา ๒๕๔

"มาตรา ๒๕๔ บุคคลจะดำรงตำแหน่งกรรมการในคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม กรรมการในคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง หรือกรรมการในคณะกรรมการตุลาการของศาลอื่นตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ในเวลาเดียวกันมิได้ ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นกรรมการโดยตำแหน่งหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ"

๒๘. องค์ประกอบและที่มาของศาลรัฐธรรมนูญ
ตามมาตรา ๒๕๕

"มาตรา ๒๕๕ ศาลรัฐธรรมนูญประกอบด้วย

ประธานศาลรัฐธรรมนูญคนหนึ่งและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
อื่นอีกสิบสี่คน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำ
ของวุฒิสภาจากบุคคลดังต่อไปนี้

(๑) ผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่า
ผู้พิพากษาศาลฎีกา ซึ่งได้รับเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา
โดยวิธีลงคะแนนลับ จำนวนห้าคน

(๒) ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ซึ่งได้รับเลือกโดย
ที่ประชุมใหญ่ศาลปกครองสูงสุดโดยวิธีลงคะแนนลับ จำนวน
สองคน

(๓) ผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันนิติศาสตร์ซึ่งได้รับเลือกตาม
มาตรา ๒๕๗ จำนวนห้าคน

(๔) ผู้ทรงคุณวุฒิสถาขารัฐศาสตร์ ซึ่งได้รับเลือกตาม
มาตรา ๒๕๗ จำนวนสามคน

ให้ผู้ได้รับเลือกตามวรรคหนึ่ง ประชุมและเลือกกันเอง
ให้คนหนึ่งเป็นประธานศาลรัฐธรรมนูญ แล้วแจ้งผลให้ประธาน
วุฒิสภาทราบ

ให้ประธานวุฒิสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราช
โองการแต่งตั้งประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐ

ธรรมนูญ”

**๒๙ การสรรหาและการเลือกตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
ตามมาตรา ๒๕๗**

“มาตรา ๒๕๗ การสรรหาและการเลือกตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๕๕ (๓) และ (๔) ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) ให้มีคณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ประธานศาลฎีกา คณบดีคณะนิติศาสตร์หรือเทียบเท่าของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐทุกแห่งซึ่งเลือกกันเองให้เหลือสี่คน คณบดีคณะรัฐศาสตร์หรือเทียบเท่าของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐทุกแห่งซึ่งเลือกกันเองให้เหลือสี่คน ผู้แทนพรรคการเมืองทุกพรรคที่มีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคละหนึ่งคน ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือสี่คน เป็นกรรมการ คณะกรรมการดังกล่าวมีหน้าที่สรรหาและจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๒๕๕ (๓) จำนวนสิบคน และผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๒๕๕ (๔) จำนวนหกคน เสนอต่อประธานวุฒิสภา โดยต้องเสนอพร้อมความยินยอมของผู้ได้รับการเสนอชื่อนั้น ทั้งนี้ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มิเหตุทำให้

ต้องมีการเลือกบุคคลให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว มติในการเสนอชื่อดังกล่าวต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

(๒) ให้ประธานวุฒิสภาเรียกประชุมวุฒิสภาเพื่อมีมติเลือกบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อในบัญชีตาม (๑) ซึ่งต้องกระทำโดยวิธีลงคะแนนลับ ในการนี้ ให้ห้าคนแรกในบัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๒๕๕ (๓) และสามคนแรกในบัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๒๕๕ (๔) ซึ่งได้รับคะแนนสูงสุดและมีคะแนนมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา เป็นผู้ได้รับเลือกเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ แต่ถ้าจำนวนผู้ได้รับเลือกดังกล่าวจากบัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๒๕๕(๓) มิไม่ครบห้าคน หรือจากบัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๒๕๕ (๔) มิไม่ครบสามคนให้นำรายชื่อผู้ไม่ได้รับเลือกในคราวแรกในบัญชีนั้นมาให้สมาชิกวุฒิสภาออกเสียงลงคะแนนเลือกอีกครั้งหนึ่งต่อเนืองกันไป และในกรณีนี้ ให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดเรียงลงไปตามลำดับจนครบจำนวนเป็นผู้ได้รับเลือกให้เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ถ้ามีผู้ได้รับคะแนนเท่ากันในลำดับใดอันเป็นเหตุให้

มีผู้ได้รับเลือกเกินห้าคนหรือสามคน แล้วแต่กรณี ให้ประธาน
วุฒิสภาจับสลากว่าผู้ใดเป็นผู้ได้รับเลือก

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๕๕ วรรคสองและวรรค
สาม มาใช้บังคับ"

๓๐. วาระการดำรงตำแหน่งของประธานศาลรัฐธรรมนูญ
และตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๒๕๙

"มาตรา ๒๕๙ ประธานศาลรัฐธรรมนูญและ
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมีวาระการดำรงตำแหน่งเก้าปีนับแต่
วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียง
วาระเดียว

ประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่า
ประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งได้รับ
แต่งตั้งใหม่จะเข้ารับหน้าที่

ประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
เป็นเจ้าพนักงานในการยุติธรรมตามกฎหมาย"

๓๑. อำนาจของศาลรัฐธรรมนูญในการวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติ หรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใดที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้วมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ ตามมาตรา ๒๖๒

"มาตรา ๒๖๒ ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใดที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำร่างพระราช

บัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น ขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยตามมาตรา ๙๓ หรือร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใดที่รัฐสภาลงมติยืนยันตามมาตรา ๙๔ ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายอีกครั้งหนึ่ง

(๑) หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภารวมกันมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา เห็นว่าร่างพระราชบัญญัตินี้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

ธรรมนูญนี้ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ให้เสนอความเห็นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา หรือประธานรัฐสภา แล้วแต่กรณี แล้วให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับความเห็นดังกล่าว ส่งความเห็นนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย และแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบโดยไม่ชักช้า

(๒) หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภารวมกัน มีจำนวนไม่น้อยกว่ายี่สิบคน เห็นว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ให้เสนอความเห็นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา หรือประธานรัฐสภา แล้วแต่กรณี แล้วให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับความเห็นดังกล่าว ส่งความเห็นนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย และแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบโดยไม่ชักช้า

(๓) หากนายกรัฐมนตรีเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบท

บัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ให้ส่งความเห็นเช่นนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย และแจ้งให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานวุฒิสภา ทราบโดยไม่ชักช้า

ในระหว่างที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ให้นายกรัฐมนตรีระงับการดำเนินการเพื่อประกาศใช้ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวไว้จนกว่าศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำวินิจฉัย

ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ และข้อความดังกล่าวเป็นสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น ให้ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นเป็นอันตกไป

ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้แต่มิใช่กรณีตามวรรคสาม ให้ข้อความที่ขัดหรือแย้งนั้นเป็นอันตกไป และให้นายกรัฐมนตรีดำเนินการตาม

มาตรา ๙๓ หรือมาตรา ๙๔ แล้วแต่กรณี ต่อไป"

๓๒. อำนาจของศาลรัฐธรรมนูญในการวินิจฉัยว่าร่าง
ข้อบังคับการประชุมสภาที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้วมีข้อ
ความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ ตามมาตรา ๒๖๓

"มาตรา ๒๖๓ บทบัญญัติมาตรา ๒๖๒ (๒)ให้นำมาใช้
บังคับกับร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ร่างข้อบังคับ
การประชุมวุฒิสภา และร่างข้อบังคับการประชุมรัฐสภา ที่สภาผู้
แทนราษฎร วุฒิสภา หรือรัฐสภา แล้วแต่กรณี ให้ความเห็นชอบ
แล้ว แต่ยังมีได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ด้วย โดยอนุโลม"

๓๓. อำนาจของศาลรัฐธรรมนูญในการวินิจฉัยว่าบทบัญญัติ
แห่งกฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่
ตามมาตรา ๒๖๔

"มาตรา ๒๖๔ ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่ง
กฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่าบท
บัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่
มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น
ให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็น

เช่นว่านั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณา
วินิจฉัย

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าคำโต้แย้งของคู่ความ
ตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลรัฐ
ธรรมนูญจะไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้ใช้ได้ในคดีทั้งปวง
แต่ไม่กระทบกระเทือนถึงคำพิพากษาของศาลอันถึงที่สุดแล้ว"

๓๔. การปฏิบัติหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๒๖๕

"มาตรา ๒๖๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ ศาลรัฐธรรมนูญมี
อำนาจเรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากบุคคลใด หรือ
เรียกบุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำ ตลอดจนขอให้ศาล พนักงาน
สอบสวน หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือ
ราชการส่วนท้องถิ่น ดำเนินการใดเพื่อประโยชน์แห่งการ
พิจารณาได้

ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคล
เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่มอบหมาย"

๓๕. อำนาจของศาลรัฐธรรมนูญในการวินิจฉัยกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๒๖๖

“มาตรา ๒๖๖ ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ ให้องค์กรนั้นหรือประธานรัฐสภา เสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อพิจารณาวินิจฉัย”

๓๖. องค์คณะของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๒๖๗

“มาตรา ๒๖๗ องค์คณะของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญในการนั่งพิจารณาและในการทำคำวินิจฉัย ต้องประกอบด้วยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญไม่น้อยกว่าเก้าคน คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้ถือเสียงข้างมาก เว้นแต่จะมีบัญญัติเป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญนี้

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นองค์คณะทุกคนจะต้องทำคำวินิจฉัยในส่วนของตนพร้อมแถลงด้วยวาจาต่อที่ประชุมก่อนการลงมติ

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญและคำวินิจฉัยของ
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทุกคน ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา
คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญอย่างน้อยต้องประกอบ
ด้วยความเป็นมาหรือคำกล่าวหา สรุปข้อเท็จจริงที่ได้มาจากการ
พิจารณา เหตุผลในการวินิจฉัยในปัญหาข้อเท็จจริงและข้อ
กฎหมาย และบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่ยกขึ้น
อ้างอิง"

๓๗. ผลที่ผูกพันและเป็นเด็ดขาดของคำวินิจฉัยของศาล
รัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๒๖๘

"มาตรา ๒๖๘ คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้เป็น
เด็ดขาด มีผลผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรอื่น
ของรัฐ"

๓๘. วิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๒๖๙

"มาตรา ๒๖๙ วิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญให้
เป็นไปตามที่ศาลรัฐธรรมนูญกำหนด ซึ่งต้องกระทำโดยมติ

เอกฉันท์ของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

วิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องมีหลักประกันขั้นพื้นฐานเรื่องการพิจารณาคดีโดยเปิดเผย การให้โอกาสคู่กรณีแสดงความเห็นของตนก่อนการวินิจฉัยคดี การให้สิทธิคู่กรณีขอตรวจดูเอกสารที่เกี่ยวข้องกับตน การเปิดโอกาสให้มีการคัดค้านตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และการให้เหตุผลประกอบคำวินิจฉัยหรือคำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญด้วย"

๓๙. หน่วยธุรการของศาลรัฐธรรมนูญที่เป็นอิสระ
ตามมาตรา ๒๗๐

"มาตรา ๒๗๐ ศาลรัฐธรรมนูญมีหน่วยธุรการของศาลรัฐธรรมนูญที่เป็นอิสระ โดยมีเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้บังคับบัญชาขึ้นตรงต่อประธานศาลรัฐธรรมนูญ การแต่งตั้งเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ต้องได้รับความเห็นชอบของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ"

๔๐. อำนาจพิจารณาพิพากษาคดีทั้งปวงของศาลยุติธรรมตามมาตรา ๒๗๑

"มาตรา ๒๗๑ ศาลยุติธรรมมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีทั้งปวง เว้นแต่คดีที่รัฐธรรมนูญนี้หรือกฎหมายบัญญัติให้อยู่ในอำนาจของศาลอื่น"

๔๑. ชั้นศาลของศาลยุติธรรมและแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตามมาตรา ๒๗๒

"มาตรา ๒๗๒ ศาลยุติธรรมมีสามชั้น คือ ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญนี้หรือตามกฎหมายอื่น

ให้มีแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลฎีกา โดยองค์คณะผู้พิพากษาประกอบด้วยผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกา

จำนวนเก้าคน ซึ่งได้รับเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาโดยวิธีลงคะแนนลับ และให้เลือกเป็นรายคดี

อำนาจหน้าที่ของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้และในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง"

๔๒. การแต่งตั้งและการให้ผู้พิพากษาในศาลยุติธรรมพ้นจากตำแหน่ง ตามมาตรา ๒๗๓

"มาตรา ๒๗๓ การแต่งตั้งและการให้ผู้พิพากษาในศาลยุติธรรมพ้นจากตำแหน่ง ต้องได้รับความเห็นชอบของคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมก่อน แล้วจึงนำความกราบบังคมทูล

การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนเงินเดือน และการลงโทษผู้พิพากษาในศาลยุติธรรม ต้องได้รับความเห็นชอบของคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม ในการนี้ให้คณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นชั้นศาลละ

หนึ่งคณะ เพื่อเสนอความคิดเห็นในเรื่องดังกล่าวเพื่อประกอบการพิจารณา"

๔๓. องค์ประกอบของคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม
ตามมาตรา ๒๗๔

"มาตรา ๒๗๔ คณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม
ประกอบด้วยบุคคล ดังต่อไปนี้

(๑) ประธานศาลฎีกาเป็นประธานกรรมการ

(๒) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในแต่ละชั้นศาล ชั้นศาล
ละสี่คน รวมเป็นสิบสองคน ซึ่งเป็นข้าราชการตุลาการในแต่ละ
ชั้นศาล และได้รับเลือกจากข้าราชการตุลาการในทุกชั้น
ศาล

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสองคน ซึ่งไม่เป็น
หรือเคยเป็นข้าราชการตุลาการ และได้รับเลือกจากวุฒิสภา

คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม และวิธีการเลือก
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ"

๔๔. หน่วยธุรการของศาลยุติธรรมที่เป็นอิสระ
ตามมาตรา ๒๗๕

“มาตรา ๒๗๕ ศาลยุติธรรมมีหน่วยธุรการของศาลยุติธรรมที่เป็นอิสระ โดยมีเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นผู้บังคับบัญชาขึ้นตรงต่อประธานศาลฎีกา

การแต่งตั้งเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมต้องได้รับความเห็นชอบของคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม

สำนักงานศาลยุติธรรมมีอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

๔๕. อำนาจพิจารณาพิพากษาคดีของศาลปกครอง
ตามมาตรา ๒๗๖

“มาตรา ๒๗๖ ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่เป็นข้อพิพาทระหว่างหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของรัฐบาลกับเอกชน หรือระหว่างหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือ

ราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในบังคับบัญชา
หรือในกำกับดูแลของรัฐบาลด้วยกัน ซึ่งเป็นข้อพิพาทอันเนื่อง
มาจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำที่หน่วยราชการ
หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้า
หน้าที่ของรัฐนั้น ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย หรือเนื่องจากการ
กระทำหรือการละเว้นการกระทำที่หน่วยราชการ หน่วยงานของ
รัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น
ต้องรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย ทั้งนี้ ตามที่
กฎหมายบัญญัติ

ให้มีศาลปกครองสูงสุดและศาลปกครองชั้นต้น และจะ
มีศาลปกครองชั้นอุทธรณ์ด้วยก็ได้”

๔๖ การแต่งตั้งและการให้ตุลาการในศาลปกครองพ้นจาก
ตำแหน่ง ตามมาตรา ๒๗๗

“มาตรา ๒๗๗ การแต่งตั้งและการให้ตุลาการในศาล
ปกครองพ้นจากตำแหน่ง ต้องได้รับความเห็นชอบของคณะ
กรรมการตุลาการศาลปกครองตามที่กฎหมายบัญญัติก่อน แล้ว
จึงนำความกราบบังคมทูล

ผู้ทรงคุณวุฒิสาขานิติศาสตร์และผู้ทรงคุณวุฒิในการบริหารราชการแผ่นดิน อาจได้รับแต่งตั้งให้เป็นตุลาการในศาลปกครองสูงสุดได้ การแต่งตั้งให้บุคคลดังกล่าวเป็นตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ให้แต่งตั้งไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนตุลาการในศาลปกครองสูงสุดทั้งหมด และต้องได้รับความเห็นชอบของคณะกรรมการตุลาการศาลปกครองตามที่กฎหมายบัญญัติและได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาก่อน แล้วจึงนำความกราบบังคมทูล

การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนเงินเดือน และการลงโทษตุลาการในศาลปกครอง ต้องได้รับความเห็นชอบของคณะกรรมการตุลาการศาลปกครองตามที่กฎหมายบัญญัติ”

๔๗. การแต่งตั้งประธานศาลปกครองสูงสุด ตามมาตรา ๒๗๘

“มาตรา ๒๗๘ การแต่งตั้งตุลาการในศาลปกครองให้ดำรงตำแหน่งประธานศาลปกครองสูงสุดนั้น เมื่อได้รับความเห็นชอบของคณะกรรมการตุลาการศาลปกครองและวุฒิสภาแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งต่อไป”

๔๘. องค์ประกอบของคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง
ตามมาตรา ๒๗๙

“มาตรา ๒๗๙ คณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง
ประกอบด้วยบุคคล ดังต่อไปนี้

(๑) ประธานศาลปกครองสูงสุดเป็นประธานกรรมการ

(๒) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนเก้าคนซึ่งเป็นตุลาการ

ในศาลปกครองและได้รับเลือกจากตุลาการในศาลปกครองด้วยกัน
เอง

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับเลือกจากวุฒิสภาสอง
คน และจากคณะรัฐมนตรีอีกหนึ่งคน

คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม และวิธีการเลือกกรรมการ
ผู้ทรงคุณวุฒิ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ”

๔๙. หน่วยธุรการของศาลปกครองที่เป็นอิสระ
ตามมาตรา ๒๘๐

“มาตรา ๒๘๐ ศาลปกครองมีหน่วยธุรการของศาล
ปกครองที่เป็นอิสระ โดยมีเลขาธิการสำนักงานศาลปกครองเป็นผู้
บังคับบัญชาขึ้นตรงต่อประธานศาลปกครองสูงสุดการแต่งตั้ง

เลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง ต้องได้รับความเห็นชอบของ
คณะกรรมการตุลาการศาลปกครองตามที่กฎหมายบัญญัติ

สำนักงานศาลปกครองมีอิสระในการบริหารงานบุคคล การ
งบประมาณ และการดำเนินการอื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

๕๐. อำนาจของศาลทหาร การแต่งตั้งและการให้ตุลาการ
ศาลทหารพ้นจากตำแหน่ง ตามมาตรา ๒๘๑

“มาตรา ๒๘๑ ศาลทหารมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี
อาญาทหารและคดีอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

การแต่งตั้งและการให้ตุลาการศาลทหารพ้นจากตำแหน่ง
ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ”

๕๑. ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดกรณีที่คณะ
กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตรวจ
สอบพบว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดจงใจยื่นบัญชี
แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอันเป็นเท็จ ซึ่งมีผลทำให้
ต้องพ้นจากตำแหน่งและต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
เป็นเวลาห้าปี ตามมาตรา ๒๙๕

“มาตรา ๒๙๕ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจ

ไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ถูกกำหนดต้องยื่นตามมาตรา ๒๙๒ หรือนับแต่วันที่ตรวจพบว่ามีกรกระทำดังกล่าว แล้วแต่กรณี และผู้นั้นต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

เมื่อมีกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดต่อไป และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดแล้วให้นำบทบัญญัติมาตรา ๙๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

๕๒. การดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
ตามมาตรา ๓๐๘

“มาตรา ๓๐๘ ในกรณีที่นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือข้าราชการการเมืองอื่น ถูกกล่าวหาว่า ร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญา หรือกระทำความผิดต่อ

ตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น ให้ศาลฎีกา
แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีอำนาจพิจารณา
พิพากษา

บทบัญญัติวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับกรณีที่บุคคลดังกล่าว
หรือบุคคลอื่นเป็นตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุนด้วย"

๕๓. การพิจารณาคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรง
ตำแหน่งทางการเมือง ตามมาตรา ๓๑๐

"มาตรา ๓๑๐ ในการพิจารณาคดี ให้ศาลฎีกาแผนกคดี
อาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองยึดสำนวนของคณะ
กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นหลักในการ
พิจารณา และอาจไต่สวนหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่ม
เติมได้ตามที่เห็นสมควร

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๖๕ มาใช้บังคับกับการปฏิบัติ
หน้าที่ของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
ด้วยโดยอนุโลม

บทบัญญัติว่าด้วยความคุ้มกันของสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาตามมาตรา ๑๖๖ และมาตรา ๑๖๗ มี

ให้นำมาใช้บังคับกับการพิจารณาคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง”

๕๔. การพิพากษาและการวินิจฉัยคดีในศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตามมาตรา ๓๑๑

“มาตรา ๓๑๑ การพิพากษาคดีให้ถือเสียงข้างมาก โดยผู้พิพากษาซึ่งเป็นองค์คณะทุกคนต้องทำความเข้าใจในการวินิจฉัยคดีเป็นหนังสือพร้อมทั้งต้องแถลงด้วยวาจาต่อที่ประชุมก่อนการลงมติ

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีอย่างน้อยต้องประกอบด้วย

(๑) ชื่อผู้ถูกกล่าวหา

(๒) เรื่องที่ถูกกล่าวหา

(๓) ข้อกล่าวหาและสรุปข้อเท็จจริงที่ได้จากการพิจารณา

(๔) เหตุผลในการวินิจฉัยทั้งในปัญหาข้อเท็จจริงและข้อ

กฎหมาย

(๕) บทบัญญัติของกฎหมายที่ยกขึ้นอ้างอิง

(๖) คำวินิจฉัยคดี รวมทั้งการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินที่เกี่ยวข้อง ถ้ามี

คำสั่งและคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้

ดำรงตำแหน่งทางการเมืองให้เปิดเผยและเป็นที่สุด"

ประวัติย่อ “นายคณิน บุญสุวรรณ”

๑. เป็นคนชลบุรี ได้รับการศึกษาเบื้องต้นและจบชั้นมัธยมปีที่ ๖ ที่ชลบุรี
๒. จบม.ศ. ๕ ที่โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย
๓. จบปริญญาตรี (เกียรตินิยมดี) จากคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
๔. จบปริญญาโททางรัฐศาสตร์ จากมหาวิทยาลัย HOUSTON สหรัฐอเมริกา
๕. ได้รับประกาศนียบัตรวิชา “การดำเนินนโยบายต่างประเทศของสหรัฐอเมริกา” จากมหาวิทยาลัย TUFTS สหรัฐอเมริกา
๖. เคยรับราชการที่รัฐสภา และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
๗. เคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดชลบุรี และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรุงเทพมหานคร
๘. เคยเป็นผู้อำนวยการองค์การตลาดเพื่อเกษตรกร (อตก.)
๙. เคยเป็นอนุกรรมการประชาสัมพันธ์ ป.ป.ป.
๑๐. เคยเป็นรองประธานคนที่หนึ่ง คณะกรรมการวิสามัญศึกษาแนวทางแก้ไขรัฐธรรมนูญของสภาผู้แทนราษฎร
๑๑. เคยเป็นกรรมการ คพป. (คณะกรรมการพัฒนาประชาธิปไตย)
๑๒. เคยเป็นโฆษกและกรรมการวิสามัญพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หลายสมัย
๑๓. เขียนหนังสือ ๑๕ เล่ม เช่น “เงินสามยุค” “การเมืองการปกครองของอังกฤษ” “ปทานุกรมศัพท์รัฐสภาไทย” “รัฐธรรมนูญเมืองไทย” “วิพากษ์กฎหมายเลือกตั้ง” “ฝ่า อตก.” และ “๕๐ คำถามส.ส.ร.” เป็นต้น

หน้าที่และความรับผิดชอบในสภาร่างรัฐธรรมนูญ

- เป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ จังหวัดชลบุรี
- เป็นที่ปรึกษาประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ
- เป็นกรรมการวิสามัญ
- เป็นโฆษกคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
- เป็นรองประธานคณะกรรมการพิจารณา ร่างรัฐธรรมนูญ

ป 5969 ฉ.1

KD คณิน บุญสุวรรณ.
32 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
ค132ร พุทธศักราช 2540 (7) ระบบศาล-
2540 และกระบวนการยุติธรรม.
ล.7

พิมพ์ที่ กองการพิมพ์
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร